

Киш је супстанцијалан писац, за себе је иронично говорио да одмах пише „изабрана дела“. Писати само онда када се има шта рећи, и само онда када се „вода попне до грла“, и у том писању говорити о битним стварима, другим речима, о стварима које заслужују да о њима говоримо, то је, упркос приговорима о недовољној продуктивности, врлина посебне врсте. Па и тај се приговор ради приговора, о наводној пишевој непродуктивности и о одсуству велике књиге са националном тематиком, као продукт овдашње паланачке псеудоаксиологије, распршио попут мехура од сапунице када су, постхумно, објављена Кишова *Сабрана дела* у четрнаест књига. Рани романи, „породични циклус/циркус“, три књиге новела са доминантном темом смрти (историја, цивилизација и идеологија као „легло смрти“), драмски текстови, поетичке расправе, полемике, интервјуи, песме, препеви, есеји, чланци и критике – тако, у продуктивној поливалентности свих књижевних родова и бројних књижевних врста, изгледа Кишов стваралачки опус. Семантички, естетски и формални распон тога опуса укључује српску књижевност у европски контекст, и више од тога, чини је престижном и универзално вредном. Баштинећи, у есенцијалном а не у имитативном виду, учинке најзначајнијих јужнословенских писаца XX века (пишевим речима: Андрић, Црњански, Крлежа) Данило Киш померио је српску књижевност из сфере високог модернизма (одсуство трансцендента, немост и очај пред ужасом историје, питање етике) према постмодернистичком хоризонту на којем се оглашава човекова смрт и крај историјске цивилизације, а почиње идеолошки и технолошки